

„A Wagner Napokkal megtaláltuk saját hangunkat”

Csonka András vezérigazgató-helyettes fesztiválról, közönségnevelésről, tervekről

„Minden jegy elkelt” – hirdetik a Budapesti Wagner Napok plakátjaira ragasztott feliratok, de idén azok mellett a szerencsések mellett, akik belépőhöz jutottak, több millióan meghallgathatják a tetralógiát, hiszen ebben az esztendőben a világ számos pontján közvetítik a rádióadók a sorozatot a Művészetek Palotájából. A különleges fesztivállal az intézmény a nemzetközi figyelem középpontjába került, s Csonka András szerint a ház a félig szcenírozott előadásokkal megtalálta a rá jellemző, egyedi arculatot. A Művészetek Palotájának vezérigazgató-helyettese azonban nemcsak a sikeres programsorozatról, hanem a közönségnevelés érdekében tett lépéseikről, a jövő évi terveikről, valamint a Zeneakadémia bezárása miatt kialakuló helyzetről is beszélt.

I A Wagner Napok sorozata olyan különleges produkció, amely valóban egyedi arculatot ad a Művészetek Palotájának, és segít a nemzetközi hírnév megeremtésében. Idén már minden jegy elkelt az előadásokra, s rengeteg külföldi vendég érkezett. Lehet ezt a fesztivált még jobbat tenni, továbbfejleszteni?

– Soha nem lehet az ember teljesen elégedett a teljesítményével, de azt kell, hogy mondjam, már az első sorozat, a két Parsifal-előadás, 2006-ban is nagyon magasra tette a mércét. Tavaly négy, idén már hat előadást tartunk, a következő esztendőben pedig tíz esten várjuk a közönséget. A Budapesti Wagner Napok sorozata óriási erőfeszítést igényel a részünkről, hiszen itt nem csupán egy koncertről van szó, hanem teljes operaprodukcióról, s a szereplők felkérésétől kezdve a díszlet gyártásig, a szerelésig, a reklámgigéig, a jegyeladásig, a közönségszervezésig, az idegenforgalmi kapcsolatok ápolásáig az összes tennivalóval a munkatársaink foglalkoznak. S mivel nagyon összetett produkció, feszegeti is az intézmény határait... A munkatársaink közül több mint ötvenen foglalkoznak vele, három hónapon keresztül. De úgy vélem, a produkció igazolja a befektetett munkát, hiszen a félig szcenírozott operaelőadással olyan műfaj teremtettünk, amely a Művészetek Palotájának a specialitása, és a közönség érdeklődését is felkeltette. A Wagner Napokkal megtaláltuk a saját hangunkat. Ez az előadási forma még jobban a darabok zenei megvalósítására irányítja a figyelmet. Bárki, aki meghallgatja a produkciókat, úgy vélekedik, a Bartók Béla Nemzeti Hangversenyteremben minden másképpen szól, mint bármelyik más operaházban. A zenekar hangzása erőteljesebb. Éppen ezért minden együttesnek, amely a MűPában operát játszik, nagyon fel kell készülnie, mert ebben a teremben még jobban hallatszódhatnak a hibák. A Wagner Napokkal minden évben arra törekszünk, hogy elérjük a csúcst. Jövőre kétszer játszunk el a Ringet, emellett két Parsifal-előadást is tartunk, 2010-től pedig újabb darabokkal bővül a kör.

I Tíz Wagner-előadás minden együttest nagyon megterbel. Felmerült már esetleg a kooperáció lehetősége az Operaházzal, különösen most, hogy Fischer Ádám a dalszínház főzeneigazgatója lett?

– Fischer Ádám a Művészetek Palotájában a Wagner Napok művészeti vezetőjeként van jelen, de beszélgettünk már vele az együttműködés lehetőségeiről, amelyre mi is nyitottak vagyunk. Ő is azt szeretné, ha ebbe a sorozatba bevonnánk a dalszínházi együttest, már csak azért is, hiszen egyre több előadás kerül színre, és egy zenekar fizikailag sem tudja teljesíteni az összeset. Még nem tudjuk, hogy ez 2009-ben vagy 2010-ben történik-e meg, de előbb-utóbb bizonyosan sor kerül rá.

I A bosszútávú tervek bizonytalan pontja a Rádiózenekar, hiszen az együttes anyagi gondjairól, s az egyéb problémáiról is hallani mostanában...

– Folyamatosan tárgyalunk a Magyar Rádió vezetésével, az együttes fenntartójával, hiszen számunkra kulcskérdés, hogy a zenekar tudja-e vállalni a fellépést a Wagner-sorozaton, és nem kockáztathatunk. De úgy látom, hogy ez a projekt a Rádió számára is nagyon fontos, s szeretnék, hogy az együttes ennek továbbra is a részese legyen. Azt látom, hogy az intézmény vezetése szeretné nagyon magasra pozícionálni a Rádiózenekart, s nemhogy leépítésről, elszorvasztásról lenne szó, hanem inkább a Fesztiválzenekar és a Nemzeti Filharmonikusok mellett, a harmadik nagy együttes akarnék tenni a társulatot. Azt szeretnék, ha elérné ugyanazt a rangot, amit egykor képviselt. S ehhez az egyik legjobb eszköz számunkra a Wagner Napok sorozata.

I Az együttes tagjai fontos szereplői az előadásoknak, azonban nehezményezték, hogy a Rádiózenekar mégsem szerepel a plakátokon...

– Ez szakmai kérdés. Meghatározott felületekkel rendelkezünk, ahol magát a sorozatot, a produkciókat, az időpontokat kell hirdetni, és ezt annak nevével kell tennünk,

Foto: Párizs Zsuzsa / MűPA

A minden előadásban magas művészi színvonalat nyújtó MR együttesek nem kaptak helyet a plakátokon

aki az egész fesztivált fémjelzi, s aki nem más, mint Fischer Ádám. A produkció a Magyar Rádió és a Művészetek Palotájának közös rendezése, nekünk ezt a tényt kellett megjeleníteni, így szólt a szerződésünk. Az a következő évekre megkötendő megállapodásunk tartalmán múlik, hogy 2009-ben mekkora hangsúlyt tud kapni a kommunikációban az együttes. Azért nehéz dolog ez, hiszen elképzelhető, hogy már a jövő évtől az Operaház zenekara is közreműködővé válik, s akkor már nem lehet csupán egyetlen együttes névvel reklámozni a sorozatot... Egyébként ez az együttműködés kétoldalú dolog, hiszen a Rádiózenekart is még kiválóbb teljesítményre ösztönzi a remek karmester, a világsztár szólistagárda, valamint az a felfokozott várakozás, amely a Budapesti Wagner Napokat övezi. Mindez lehetőséget nyújt a zenekar számára, hogy bemutassa, milyen kiváló együttes.

■ Az idei újdonságok közé tartozik, hogy most már nemcsak itthon, a Bartók rádióban, hanem számos más országban is közvetítik az előadásokat.

– Akár tízmilliónyian is hallgathatják az esteiket, s biztos, hogy ez is segít még népszerűbbé tenni a sorozatot. Egyébként is számos területen mérhető a Wagner Napok hatása. Az első fesztiválon még nem sikerült a Parsifal összes jegyét eladni, s nagyon elkeserítő volt, hogy ennyi befektetett munka, kiváló művészi teljesítmény ellenére sem telt meg a terem. Az elmúlt esztendőben már nem volt ilyen gond, s a külföldi érdeklődők száma is jelentősen nőtt. Utazási irodák je-

lentkeztek be, akik többnapos budapesti programokat szerveztek, s a jegy mellett egyéb szolgáltatásokkal is várták az érkezőket. Idén még több iroda vette fel velünk a kapcsolatot, de mellettük is nagyon sok volt az egyéni érdeklődő, s legalább a nézők fele külföldről érkezett. Temérdek e-mailt is kaptunk a világ minden részéről, Ausztráliától Dél-Amerikáig. Most egy hét alatt eladtuk a jövő évi előadásokra szóló bérletek felét... Ez is igazolja, hogy ezzel a sorozattal kiléptünk a nemzetközi porondra. S bárki érkezik is hozzánk, legyen szó más intézmények vezetőiről, muzsikusról, impresszáriókról, szinte mindenki első kérdése az, hogy ugye ez az az intézmény, ahol a Wagner Napokat játsszák? S ahogy Fischer Ádám is említette, az énekesek most már beírják az életrajzukba, ha énekeltek a Wagner Napokon. Mindezt komoly eredménynek tartom. S mi tényleg hosszú távra tervezzük ezt a sorozatot, Ádám fejében 2013-ig teljesen készen is van a program.

■ A jövőt említve térjünk át egy másik kérdéskörre. A tervek szerint a következő évben bezárja kapuit a Zeneakadémia, így a hazai együttesek jelentős része koncerthelyszín nélkül marad. Mit tud tenni a Művészetek Palotája, hogy segítsen ezen a helyzeten?

– Néhány napot már rezerváltunk erre a célra. Azt azonban a zenekaroknak is be kell látniuk, hogy a Művészetek Palotájában az utóbbi években nagyon jó struktúra alakult ki, ami minden műfajt a kellő mértékben reprezentál, hiszen a klasszikus muzsika mellett világzene, jazz is felhangzik a terem-

ben. Annak is kialakult a maga rendje, hogy egy-egy zenekar évente hány koncertet ad a Bartók Béla Nemzeti Hangversenyteremben. Ezen az arányon lényegesen nem tudunk változtatni, de nem is akarunk. Hiszen ha szinte minden bérlet sorozat a Zeneakadémiáról átkerülne a MűPába, az óriási aránytalanságokhoz vezetne. A világ zenei vérkeringésének akkor vagyunk a részei, a nemzetközi rangunkat azzal tudjuk növelni, ha sokszor lépnek fel nálunk az élvonalbeli, külföldi zenekarok, s ezekről a koncertekről nem mondhatunk le a hazai együttesek miatt. Akik korábban rendszeresen játszottak nálunk, azok azonban továbbra is megkapják ezt a lehetőséget, szezononként 4-6 koncertet tudnak rendezni. Azt azonban nem tudjuk megoldani, hogy az eddigi 4-5-6 előadásból egy-egy zenekar esetében 12-13 legyen... Lefoglaltunk néhány helyet, sőt akadtak együttesek, akiket figyelmeztettünk, időben foglaljon magának koncertidőpontokat. A Filharmónia Kft. programjainak is fenntartunk néhány napot, hiszen a zenekarok mellett rájuk is gondolnunk kell. A hazai zenekarok iránti kötelezettségünk miatt hoztuk létre annak idején a Magyar Szimfonikus Zenei Körképet is.

■ A Művészetek Palotája tevékenységén belül fontos szerepet kap a közönségnevelés, s Ön is kiemelten foglalkozik ezzel a területtel. Ebben a szezonban például a Nemzeti Filharmonikusokkal közösen olyan sorozatot indítottak, amelynek keretében a zenészek elmennek az iskolákba muzsikálni, s a fiatalokat a próbáikra is meghívják. Milyennek értékeli az első esztendőt?

– Érdekes tapasztalatot jelentett, meglepő volt, hogy erre a kezdeményezésre milyen a fogadókészség az iskolákban... Rájöttünk, a módszereinken finomítani kell, sok esetben nem is értették, mit szeretnénk ezekkel a foglalkozásokkal. S a kezdeményezés, ami számos európai ország sikerrel működik, nálunk egyelőre még nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. De folytatjuk a programot, igyekszünk minél több gyereket behozni az NFZ próbáira. Szerencsére Kocsis Zoltán nagyon nyitott az ötlet iránt, őt inspirálják a próbákon megjelenő gyerekek. S bár a fiatalok eleinte idegenkednek, látva a muzsikusok munkáját, rádöbbennek, milyen komoly teljesítmény rejlik egy-egy hangverseny mögött, egy új világ nyílik ki számukra... Az igazi célunk az lenne, hogy ne csak azt a kört érjük el, akikben egyébként is affinitás él a zene iránt. Lehet, hogy a következő szezonban majd más módszerek-

LAPZÁRTA UTÁN ÉRKEZETT a FIM elnökétől, John F Smithtől az alábbi levél:

(FIM: 70 ország zenész-szakszervezeteit tömörítő világszervezet)

[Fordítás az angol nyelvű eredeti szövegről]

2008. június 17.

Minden érdekeltnek

Magam és kollégáim a Zeneművészek Nemzetközi Szövetségében aggodalommal értesültünk arról, hogy Magyar Rádió Szimfonikus Zenekarában foglalkoztatott zenészeket meghallgatásra kívánják kötelezni a jelenleg betöltött zenekari helyük megtartásáért. Úgy tudjuk, hogy a meghallgatások függöny mögött fognak zajlani, magasan képzett szakemberekből álló panel jelenlétében. Úgy tudjuk továbbá, hogy zenészeknek adott tájékoztatás szerint a meghallgatásnak művészeti indokai vannak, és a kezdeményezés fő oka nem a zenekar pénzügyi támogatásának jelenlegi válságos helyzete.

Bármilyen is legyen az ok, határozott véleményünk, hogy ez az intézkedés rossz szakmai gyakorlat és egyben embertelen bánásmód a hivatásos zenészekkel szemben. Mint bármely más szakmában, néhány zenésznél is előfordul, hogy a kor előrehaladtával már nem olyan kiváló képességűek mint a foglalkoztatásuk kezdetén. Vannak ugyanakkor elfogadott, 'kipróbált és bizonyított' megoldások ezeknek a helyzeteknek a tapintatos és emberséges kezelésére. A zenészek szakmai tudása kritikus fülekre talál a karmestereknél, a kollégáknál és a közönségnél. Valójában minden alkalommal, amikor játszanak, potenciálisan ugyanolyan megmérettetésnek vannak kitéve mint egy meghallgatás esetén.

Egy jó és korszerű munkaszerződés lehetővé kell tegye megfelelő intézkedés megtételét arra az esetre, ha valakinek a játéka nem éri el az elfogadott és elvárt követelményszintet. Nyilvánvaló, hogy ebben az esetben nem a helyzet orvoslására irányuló intézkedés történik, hanem egyfajta „puskavégre kapni” megközelítést választottak.

A zenészek nemzetközi testületeként nincs tudomásunk egyetlen olyan esetről sem a zenekari világból, amikor ezt a megközelítést sikerrel alkalmazták. Azon ritka alkalmakkor, amikor egész zenekarok vagy zenekari szekciók újra meghallgatása előfordult, a helyzet elmérgesedett, és ennek eredményeként jelentősen romlott a zenekarok, illetve karmestereik és foglalkoztatóik közti munkakapcsolat.

Remélem, hogy a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekarának vezetése együtt tud dolgozni a zenészekkel annak érdekében, hogy a zenekarnál jelenleg meglévő problémákra megoldást, bármilyen természetűek legyenek is azok, jobb módszereket találjanak.

Tisztelettel

John F Smith
FIM elnök

hez kell folyamodnunk, mindenesetre mi mindenkinek felkínáljuk ezt a lehetőséget.

! Az azonban jelzi, hogy a fiatalok körében van érdeklődés a hangversenyek iránt, hogy a 200 forintos állójegyek, amelyekből 136 darab van, minden este elfognak...

– Előfordul, hogy 150-et adunk el belőle, mert ha látjuk, hogy még állnak sorban gyerekek, adunk nekik is belépőt, hogy ne maradjanak le az élményről. A fiataloknak az a nagy fájdalmuk, hogy a Fesztivál Színházban nincsenek állójegyek. Majd igyekszünk erre is megoldást találni. S szintén hasznosak a délutáni, ingyenes koncertek, amelyek a Zeneakadémiával közösen rendezünk. Már rendszeresen stabil közönség hallgatja a fiatal zenészek produkcióit, sokan kimondottan ezekre a rendezvényekre jönnek be a házba. Ezeket a hangversenyeket eddig családprogramként hirdettük, de ezentúl ingyenes látogatható rendezvényként szerepeltetjük műsorfüzeteinkben, hiszen ez a program korosztály független. Azt tapasztaljuk, hogy ha olcsó áron kínálunk jegyeket – ilyen volt pl. a Csajkovszkij-maraton 500 forintos belépője – akkor azonnal tömegek érkeznek. S kezdik már azt is egyre többen felismerni, hogy mennyire jó helyszín a MŰPA a találkozásokhoz. Sok egyetemista üldögel egész napon keresztül a házban, használva az ingyenes wifit. Lényegesnek tartom emellett, hogy a ház életében hangsúlyosabban megjelenjen a Ludwig Múzeum. Bencsik Barnabás igazgató fontos változtatásokat tervez. Megpróbáljuk előbbre, jobban látható helyre áthelyezni a pénztárukat, s talán segít az is, hogy indítottunk egy különleges akciót, áprilistól minden MŰPA előadásra szóló koncertjeggyel be lehet menni a múzeumba is, addig, amíg a hangverseny-belépő érvényes.

! Azt nyilatkozta egy korábbi interjújában, hogy minden egyes nézőért meg kell küzdeniük. Így van ez ma is?

– Bár elég jó házaink vannak, hiszen a hivatalos statisztika szerint 82%-os a látogatottságunk, azért a nézőkért mindig meg kell küzdeni, nagyon nehezen kiszámítható, hogy mikor melyik koncert kelti fel a publikum érdeklődését. De tavaly már bérletsorozatot is indítottunk, hiszen annak köszönhetően, hogy a MŰPában több műfaj megjelenik, valóban különleges összeállításokat kínálhatunk. Speciális kedvezményekkel is várjuk a közönséget, s a műsorszerkesztésnél arra is igyekszünk odafigyelni, hogy olyan műveket adjanak elő a fellépők, amelyek nemcsak a vajtűlül zenehallgatókat érdekli.

■ *Arról is beszélt már többször, hogy az egyik fő célkitűzésük az, hogy elérjék, a világ legnevesebb koncertermei közé tartozzon a Művészetek Palotája. Hol tartanak most ezen az úton?*

– Nagy lépést jelentett a Budapesti Wagner Napok sorozata, de rengeteg más ötletünk is akad még. A következő, 2008-2009-es szezonban például fantasztikus komolyzenei

kínálattal várjuk a látogatóinkat. Jön Cecília Bartoli, aki az Operaházban Mozart-műsort ad elő, nálunk pedig az Opera proibita című lemezének, valamint legújabb albumának, a Mariának a műsorát mutatja be. Emellett lesznek újdonságok is, fellép a MűPában például a milánói Piccolo Teatro. A sikeres programjainkat, a hagyományos fesztiváljainkat is folytatjuk. Megpróbálunk néha

kilépni a falaink közül, hiszen ha neves előadókat hívunk meg, szeretnénk, ha Budapest mellett eljutnának többek között Debrecenbe, Pécsre is. Együttműködésre törekszünk a vidéki koncerthelyszínekkel. De elképzeléseink szerint ez a kooperáció nemcsak a hazai, hanem külföldi városokkal is működhet, szeretnénk kialakítani ehhez egy hálózatot. R. Zs.

Kundrytól Frickáig, Bayreuthtól Budapestig

Németh Judit bízik benne, hogy sokévtizedes sorozat indult útjára

Idén ismét Frickaként lép színpadra a Művészetek Palotájában színre kerülő Ringben, de Németh Juditnak új szerepe is akad a sorozatban, hiszen életre kelti a második Nornát is. Az énekesnő az első esztendőől szereplője a Fischer Ádám vezényelte ciklusnak, s úgy véli, hagyományteremtő kezdeményezés született, olyan program, amely a Bayreuthi Ünnepi Játékokkal összehasonlítva is megállja a helyét, s amelyre nagyon büszkék lehetünk.

■ *Hét nyáron keresztül énekelt a Bayreuthi Ünnepi Játékokon, s olyan szerepeket alakíthatott a Festspielhausban, mint Ortrud, Vénusz vagy Kundry. Amikor először hallott arról, hogy Budapesten is Wagner Napokat terveznek, hogyan fogadta az ötletet?*

– Nagyon örültem a kezdeményezésnek, s hálát adtam érte az égnek, mert úgy véltem, jól tesz a hazai zenei életnek. Időnként szükség van a megmértetésre, arra, hogy világsztárok szerepeljenek együtt a magyar énekesekkel, s még jobb teljesítményre ösztönözzék őket is. Úgy gondolom, a hazai művészeknek is járniuk kell a világot, s megtapasztalni a külföldön folyó munkát. Már az első sorozat alatt be is bizonyosodott, jó partnerekkel mindenki szárnyakat kap, hiszen a magyar énekesek is igazán nagyszerű művészek. Azért tartottam még remeknek ezt az ötletet, mert nagyon sokan nem tudnak eljutni Bayreuthba, a jegyre való, sokéves várakozás még nehezebbé teszi a helyzetet. Így viszont ők is izelítőt kaphatnak abból, milyen az ottani miliő, hiszen számos budapesti fellépő énekel az Ünnepi Játékokon is. Bármerre járok a világban, mindenkit arra invitálok, jöjjön el, hallgassa meg a produkciókat, érdemes. S mivel az Operaházban lekerült műsorról a Ring, legalább a wagneriánusoknak így mégsem kell hiányolniuk a tetralógiát. Fantasztikus dolog, hogy az ideai ciklusra minden jegy elkelt, s remek telt ház előtt énekelni. A Budapesti Wagner Napokból a művészeknek, a közönségnek és a hazai művészeti életnek egyaránt haszna van. Bizom benne, hogy hosszú távú, sokévtizedes történelmül lesz ez a sorozat.

■ *S gondolom, az is örömmel töltötte el, hogy már az első fesztiválon, 2006-ban az egyik legkedvesebb szerepét, Kundryt alakította.*

– Érdekes sorozatom volt ezzel a Wagner-hősnővel, hiszen ezt megelőzően két esztendőn keresztül coveroltam a szerepet Bayreuthban – a harmadik esztendőben két alkalommal fel is léphettem Kundryként –, majd 2005-ben az Operaházban is megkaptam ezt a figurát, s ezután következett a Budapesti Wagner Napok sorozata. S olyan kiváló partnereim voltak a Művészetek Palotájában is, mint Matti Salminen, Christian Franz, Günter von Kannen vagy Tomasz Konieczny. Ráadásul Szemerédy Alexandrának és Parditka Magdolnának köszönhetően magával ragadó színrevitel született, amelyet bár félig szcenírozottnak hirdettek, egyenértékű színházi élményt jelentett. Ezért is örülök, hogy 2009-ben ismét színre kerül a Művészetek Palotájában a Parsifal.

■ *Bayreuth legendás akusztikájához képest milyen a Bartók Béla Nemzeti Hangversenyterem?*

– Más, de szintén kiváló hangzást lehet elérni a MűPában. Ezt már a Parsifal is bebizonyította, hiszen színre vívői nagyon felkészültek voltak a darabból, remekül ismerték a terem adottságait, s a legtöbbet hozták ki az akusztikából. S bár számos, különböző stílust képviselő produkcióban énekelek a Művészetek Palotájában, azt kell mondjam, talán Richard Strauss, Wagner, Mahler művei, tehát a nagyromantika szól a legjobban.

■ *Idén miért marad ki a programjából Bayreuth?*

– Kifutottak a szerepeim, s most ott is átmeneti esztendőről beszélhetünk, hiszen az új vezetés, Katharina Wagner és Éva Wagner vette át együtt az Ünnepi Játékok irányítását. Természetesen nagyon szeretnék még visszatérni. Az ott töltött hét szezonra egyébként nagyon büszke vagyok, rengeteget tanultam, s óriási dolognak érzem, hogy negyvenévesen elénekelhettem Ortrudot a Lohengrinben. Bayreuthban a rendezések időnként megosztják a közönséget és a kritikusokat, a Budapesti Wagner Napok produkciói azonban mindkét oldalon sikert aratnak. Nagyon jónak tartom azt az irányít, amelyet a MűPában színre kerülő előadások

FOTO: PETHŐ ZSUZSA / MŰPA

képviselnek, az Operaházban ugyanis – egy-két kivételtől eltekintve – a tradicionális irányzat van túlsúlyban. A MűPa Wagner-előadásai befogadhatóak, izgalmasak, s olyan technikai megoldásokat vonultatnak fel, amelyek világszerte az újdonság erejével hatnak.

■ *A mostani Ringben három egymást követő estén is színpadra lép...*

– Ezek bár jelentős, de nem túl megterhelő feladatok. Frickát már tavaly is alakítottam, de újdonság a középső Norna, Bayreuthban ugyanis a legmagasabb szólamot énekeltem, s most én kértem, hadd legyek a középső, hogy tanuljak valami újat.

■ *Az Ünnepi Játékokon nemzetközi zenekar muzsikál, a világ minden tájáról érkeznek a muzsikuskok, akik hónapokig próbálnak, játszanak. Milyennek találja a Rádiózenekart?*

– Remeknek. Az első évben, bár akkor is kitűnő teljesítmény nyújtottak, még érződött a zenészeken, hogy számukra is ez új dolog, de az is, hogy ropantul élvezik, s hihetetlenül lelkesek. A Ringben pedig most ismét bebizonyítják, mennyire kiváló muzsikuskok és továbbra is nagyon lelkesek.

– *Amikor elvégezte a Zeneakadémia, kezdetben nehezen akart elindulni a pályája, s akkor Keönch Boldizsár azzal vigasztalta, fog még Izoldát énekelni...*

– Remélem, hogy így lesz, hiszen Isolda is a szerepálmaim közé tartozik, s bizom abban, hogy majd egyszer a Művészetek Palotájában is felléphetek vele... R. Zs.